

یخسبه

۱۳-۱ :

۱ مایس سنه ۱۳۳۰

نسخه سی ۱ غروشد

سرست فکر

عمل اداره سی: باب عالی جاده سنده
یکی عثمانی مطبعه و کتبخانه سی

آبونه شرائطی:

ممالک عثمانیه ایچون سنه لکی ۴۰ آلتی آیلنی ۲۵ غروشد
ممالک اجنیه ۱۲ ۷ فرانقدر

مأمورین و مهاجرینک تسریع ترفیه و اقدار لرینه دائر ارادات متعدده و متعاقبه‌نک صدورینه بادی اولدی . ایشته حکمفرما اولان بوجرانلرده نسیمی‌نک نصیینه ، منقای سیاسی اولان نصیین قائم‌قامانی اسابت ایتدی . شایان قید اولان حیات جاهدانه‌نک برنجی قسمی بوراده ختام بولیور .

مؤلفک شخصیت و مسلک و حیاتی دایما نظر اهریتدن دور طوطا مق و مؤثرک معنویتنی ازده آرامق و یورودیلرک اولان محاکات و ملاحظاتک هر درلو شایع طرفکیربدن بری اولسنه صولک درجه اعتنا ایلک صنعت تقیدک الهمهم قواعد و شرائطندن یولندیفندن عاجز لری دخی ، (صاحب‌ظهور) اثر همی حقسنده کی محاکات آتیهمه مؤلف غیورک شخصیتنه دائر اوله رق اساس اتخاذا ایتدیکم معلومات و تقباعتی هر نوع اقادات متقدمیه ترجیح ایلدم .

خطا و صوابنک تصحیح و تنقیق کیفیتنی مؤلفه تودیلع ایدهرک اساس تقیداته شروع ایلدم : اثر ، فایت متین ، و ماهر بر قلمله یازلمشدر . مؤلفک خزینة لائقانی علمندن جبقار و بده صاچدینی جواهر استعارات و تشبیهاتی اینی اکلاهیلمک و غوامضنه واقف اوله ییلمک ایچون مطلقا حکمت حقوق ، علم اداره ، اقتصاد و علی‌الخصوص تاریخ سیاسی حقندن بک اوزون قبعات بایمش اولق لازمدر . استطراد و حاشیه طرزنده علاوه ایتدیکی معنیدار معلومات ایسه عاجز لری کی تشننکان عرفان و سرمایه علمیلری نقصان اولانلرک امدادینه بقیشور . سلاست افاده . صلابت حسسیات ، ایمان و عشق اعتلای وطن اثرک هر صحیفه سننده ، بلکه هر سطر نده پارلا یور . جناب اکرمک روحی شاد اولسون ! مرحومک مکتب ملکیده صاچدینی عرفان تخم لری فصل نشو و نما بولمش ! نه کوزل تخم لری و برمش ! بن ، عمومیت اعتبارله دییه بیلیریم که « تاریخ استقبال » و « تقویمدن یاراقلر » کی آثار مخلصه ایله هم آهنک اولان بو مجله اداره و سیاسیه ، مؤلفک دیدیکی کی « بشون اهل ایمان و اسلامه بر صلاهی

انتباه حکمتی حائزدر . » احوال روحیه من ، غنسات اداره من حقنده قوللا نیلان لسان و شمعدی به قدر مجهول قلمش و مؤلفین و محررینک کرکی کی نظر دقتنی جلب ایتهمش اولان حلول خارجی ، سیاست داخله‌نک عوامل موفقیتی کی مسائل دقیقه و رقیقه دایر ویریلن ایضاحات موجودانه و مجددهانه در . مباحث مذکورنک مناقشه سی ایچون متفکرین غنائیه‌نک کمال اهمیتله انظار دقتلری جلب ایدرم .

کریدی احمد ساقی

تاریخده مذهب فیرونی [۱]

« آریستود » . کوره شبه عقل و حکمتک اساسنی تشکیل ایدرم . بوفکر ، تاریخی بالخاصه تاریخ قدیمی مطالعه ایله بنلر ایچون بک دوغریدر .

تاریخ قدیمی تدقیق ایدرکن اوقادار معناسز و قایمه ، عقل و منطق خارچنده اوله حکایات ییغینلرینه تصادف ایدم جکسکرکه ... هیچ ریسته اینانماییکیز .

روماده برچوق قرالر ، قونسولر « دمنانورهلر [۲] کلوب کچدیکنی ، رومالیلرک « قارتاج » جی محو ایتدیکنی « سوزار » ک بومپنی مغلوب ایله دیکنی سویلر لرسه بوکا اینانیکیز : چونکه دوغریدر . فقط « قاستور » له « بوللو قس » ک رومالیلر ایچون حرب ایتدیکلری بر « وستال [۳] » قوشاغیله قرهیه اوپورمش برکیمی دکره سوردیکنی ، « کوربتوس » ایچنه آتیلدینی وقت برکر دایک کندی کندینه قاپاندیقنی ادعا ایدر لرسه اینانماییکیز هر یرده برچوق غریبه لری ، اجرا ایدیلن کرامتاری ، « اسکولاب » معبدنه کی معجزه آمیز

[۱] حکمای یونانیه دن و اشتباهیون مسکنک الک یونوک منلارندن « فیرون » ک نامنه اضافه مستعملدر .

[۲] تنظیم قوانین ایچون تشکیل ایدیلش اولان هیئتک اون اعضادن هر بر لرینه ویریلن اسم .

[۳] وستال معبدنک راهبه لرینه ویریلن اسم .

و نهه ستيون ، ي آسپيداي سوديگني قبول ايدم . چونكه حقيقتدر . فقط آريستودك شاكردي جذرومدي بيلمه سون بو اولاماز . اسكندر ك اردوسنده فيلسوفلرده واردى . فضله اوله رق منصبنده جذرومدا اكسيك اولمايان فرات نهري اوزرنده بولمق بو حادثه حكيمه يي بيلمكه كافى ايدى . اسكندر سواحلى بحر محيطك دالنه لرله برجوش اولان آفريقايه سياحت ايتمشدى . و صوركه ظن اولتيورمى كه بدرينك ساحه دولتى گنديسنه پكدار كلن قهرمان اسكندر ك اميرالى « نه آرق » آندوسى ساحلارنده استراحتشدين چوققلرجه معلوم اولان جذر ومدي بيلمه جك قادار جاهلدى !

تاريخچوندن راهب « منبورغ » ايكي عيسويونك « لهنون ايزورييه » . حاكمدار اولدينى زمان تصاويرى قالدروب نحو ايله ملك شرطيله ايمراطورلنى وعدايتدكارلى نقلاب يازيبور . رجا ايدم دم دوشونولسون ! بو ايكي عيسويونك خريستيانلارك تصاويره عدم مالكيتلرلى استمه كمده نه كهي بر منفعللى واردر . بو ايكي سفيه ايمراطورلنى نصل وعد ايدم بيليرلر . بو ايكي وقايى قارئينه يازمق اولنرى تحقير و تزيف ايتمكدن باشقه برشييدير . !

« مه زره » قبا و غير منتظم اسلوبيله بعضاً اويله صاحجه وقمعلر آكلاتيوركه ... مثلاً انكتره قرالى دردنخي هازى ؟ پارسده فرانسه قرالنه اعقاد ايديلور و صوركه قرالار بزمك تختنه اوطوردوينى ايجون باصور خسته لغندن وفات ايديلور ياخود زان دارق « سن ميشه » ي كوريبور . بوقوعه يي عينا مشاهده ايدنلر اونك حقه ده شهادتده بولنسلر و فقط اووقمه عقل و منطقه موافق اولماسه اونى بيله قبول ايدم .

« سيرزووان ويل » ياخود غولوا تاريخى اسكى فرانسز لسانه ترجمه ايدن محرز ايسته . يكي قادار مصر امراسنك سلطانلرلى قتل ايتدكن صوركه مصر تخفى سن لوى به تكليف ايتدكارلى يازسون . بجه بوزم فرانسه قرالنه قائلتي برتركه تكليف ايتدكمزى سويله ملك قادار عبثدر .

شفالرى اوقويورسكنز : اينانمايكنز . « بوزلرجه شاهدلر بوخارق العاده لكلكر ضبط ورقه لرلى طونجبدن لوحملر اوزرينه بك ايتمشلر ، معايدك ، قبول نذر حالده ، ديوارلرينه آسيلان بتلار و اوده كى شفالره بر اتريليدر » ديه چكلر بوتون نولره رغماً بنه اينانمايكنز . بلكه كورمذكلى شيللى قبول و تصديق ايله بن حيله كار و احق كيمسلك موجوديته ايمان ايدكنز . چوققلرى تزلدن شفاياب اولدينى زمان زاهدلك « اسكولاب » معبدى راهب لرينه هدايا كوتورديكنه اينانمايكنز فقط اسكولاب معجزاتنه كلنجه : خاير . بونلر يهودى « قساويه » نك معجزه و كراماتى قادار يالاندز . مومى ايله ايجون دكزه دوشن برتتى رينكجك قمر دربدن چيقاروب كنديسنه و يرديكنى ادعا ايدلر و فضله اوله رق عيى زمانده بو صاحب كرامتك ايكي كيده ده اثبات وجود ايلديكنى سويلرلر .

شبهه سز مصر راهب لرينك همان هبى سحر ياز ايدى « همدودوت » اولنرك سحرده حاز اولدقلى علمى تقدير ايدردى . سياح شهر ك هر سويلديكنه اينانمق ايجاب ايتز . بن سحر ناعنه ، كرامت نامنه نيايتش ايسه هيچ برينه اينانمام . حتى وقايغ عاده بشريه دن اولدينى حالده بر احتمال ذهني و بريله ميه جك حادثاتى ده قبول ايدم . مثلاً : « پلوتارق » سه زارك مسلح اولدينى حالده بحر اسكندريه به آتيلديقى و ايصال نه سنى ارزو ايتدكي بر طوئام كاغدى بر اليله هوا ده طوئرق ديكر اليله بوزديكنى سويله يور . بونى عقل و منطق قبول ايدم من . ذاتاً بويله برشيده واقع ده كلدر . سه زاربيله « سر كذشت » نده بويله بروقمه دن بحث ايتمه مشدر . ون « پلوتارق » ك عقوبته مغرور اامينمكه دكزه آتده كاغد اولدينى حالده برانسان آتيلرسه او كاغدى محقق ايضلاير .

« كنه كورش » اثرنده اسكندر ك قوماندانلرلى بحر محيطك هيچ بكاممذكلى جذرومدي قارشيسنده متحجر قالدقلى يازيبور . بوده بجه دوعرو اولاماز . اسكندر ك « فليوس » ي سرخوشلقه اولدريديكنى

صائين آلهجى قدر تروتى واردى . وشه سز پيوسك
طبيب خصوصى ليكى قونوللقدن داهازياده باره كئيردى .
قرالار عيىزىن بريك طبيب خصوصى سنك خسته نى پاره
مقابلنده تسميم ايتمكى اسويچره ايلتالردن بريته تكيلىف
ايتمى نەقادار عقل ومنطق خارچنده ايسه يوقايدەكى
« ييت ليوه » ك افاداتي ده اودرجه نى منطق بولورم . يالكر
بونلره ده كل اعظام ايديان وقايعه اينامقدن ده احتراز
اولمليدير . كئير بر عجم اوردوسنك اوچيوز اسارطه لى
طرفندن ترمويل كچيدندە توقفه مجبور ايديلمسە اينانيرم .
موقمك ايجابى قوعه نى قبول ايدير .

دميرباشك نارواده سكر بىك منتظم و حرب كورمش
عسكرله غير منتظم بر صورته مسلح ۸۰۰۰۰ سكران
بيك روس كويليسى بریشان ايتمى ده مفار حقيقت
ديسه تلى ايتم . بلكه تقدیر ايدەرم ، فقط سيمون
دومونفورك دوقوزيوز عسكرى اوچه آيرەرق يوزييك
كشيليك بر اوردوي مغلوب ايديكنى اوقوديق زمان
بوتون موجوديله فروستو ايدەر و قبول ايايەم . بكا
بلكه بر كرامت الهيه ديه جكر ، فقط صورارم جناب
حقك بو كرامتى سيمون دومونفور ايچون كوسترمسى
نەدن ؟

(مابعدى كلهجك نسخه)

استانبولك اسواق يتيه سى

- فليج زاده نك نظرگاه مؤاخذه سنه -

قولاقلر كز آراه كورولتوسندن ، اوتومويل
دودوكندن ، رامواى چاكسندن يكمى بزار اوليور ؟
كوزلر كز ابنيه عاليه نك رؤيت متعبد سندن ، منتظم جاده لرك
انصراف هندسي سندن يقبورى ؟ او حالده استانبولك
« بيم » ديه وصف ايدە يله جكمز اسواق هجراسنى زيارت
ايدىكز ! شهر مركز برحزن بتيانه ايله آغلاشان اوبو قائلر
ندە برقيده ساحلورده كى سرك اوكونكى سوسكزله

بازبارلرك رئيسى ديه تلى ايتدكلى ، خریده اسير
ايله دكلى ، نەقونلرسه واقف اولان نەده لسانلرخى
بيان وباخصوص ديتليرى سنك خصم جانى اولان بر آدمى
محمد يلك كندى قرالارى يايغى ايستمەملرندە نە منطق
نصور ايدە يله يير ؟ آ كلاهەم !

بو ، (سيز زووان ويل) ك سن رەمى نهرى كى
نيك ده قشرين اول بدايتده طاشديغى سويله مەسى قادار
ياكلشدر . بو كى نى منطق وقايعه نەقادار اينانمايورسم
سن لوينك اهل صليب محاربە سە باشلايه جنى حقتە كى
روايات اوزرينه مومى الهى قتل ايتدير مك ايچون ، پارسه
ايكى آدم سوق ايدەن وايرەسى كوتى سن لوينك فصليتى
ايشيتەرك اولكيلرى فعل جناندن منع ايچون ايكى آدم
داها اعزام ايدەن « ويودولافونتانى » وقە مەنى ده بر
عرب حكايە سە بكمز تيور و حقيقتدن عاوى بوليورم .
وراهب دانيەك ، مەزەرك و بوتون تاريخشاسان زمانك
عقولر سە مغرور اوچنچى ادواره برياغور و دولو
فیرطنه سنك خطاسنى آ كلاهەرق مومى الهى فیل دووالوا
ايله عقد صلحه مجبور ايتديكنه اينانمايغى سويله يورم .
وطن ايدرم كه آلدانمايورم . چونكه قاتحار بوقادار زاهد
اولماز و بر ياغور ايچون دشمنلرله عقد صالح ايتزلر .

دنيساده فعلل جنایت قادار طبعی الوقوع بر شى
يوقدر . فقط موقع سونه قونمليدير . مەزەرك تاريخ
كتابلرنده بلكه آلمشسەن زياده برنس كوررسىكز كه
هپسى ده تسميم ايتلشدر . مومى اليه بوتلى بر وثيقه
رسميه مستقدا ده كل بلكه روايات اوزرينه يازيورك
شه سز آلدانيور . چونكه رواياتى بر حقيقت ديه قبل
ايتك جائز دكادر . ده كل مەزەريه حتى ييت ليوه بيله
حقيقتە موافق بيانده بولنازسه اينانم .

مثلا مومى اليه پيوسك طبيب خصوصى سنك بر مكافات
مقابلنده اتديسى زهر ايله جكنى روماليله سويله ديكى
يازييور . روماليلر اوقت آنجى پاره شكلنده آرمقدارده
كوموشه مالكيدير . حالبوكه پيوسك روما مجهر ريتى